

Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena za občino Lovrenc na Pohorju

Medobčinski uradni vestnik Štajerske in Koroške regije, št. 18/2009

Datum sprejema: 21.05.2009
 Datum objave: 29.06.2009
 Datum začetka veljavnosti: 14.07.2009

Na podlagi 12. in 13. člena **Zakona o varstvu kulturne dediščine** (Uradni list RS, št. 16/08), 21. člena **Zakona o lokalni samoupravi** (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB - 2, 27/08, 76/08) in 6. člena **Statuta Občine Lovrenc na Pohorju** (MUV, št. 10/02), je Občinski svet Občine Lovrenc na Pohorju na 20. redni seji, dne 21. maja 2009, sprejel

O D L O K**o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena****za****občino Lovrenc na Pohorju****1. člen**

Enote imajo zaradi kulturnih, zgodovinskih, arheoloških, urbanističnih, etnoloških in umetnostnozgodovinskih lastnosti poseben pomen za Občino Lovrenc na Pohorju, zato jih razglasimo za kulturne spomenike lokalnega pomena.

2. člen

Odlok v svojih določbah določa:

- Pod a – natančna lokacija spomenika
- Pod b – lastnosti, ki utemeljujejo njegovo razglasitev
- Pod c – režim njegovega varstva

3. člen

Za naselbinske spomenike se razglasijo:

1. LOVRENC NA POHORJU - Trško jedro, EŠD 14678

a) Parc. št.: 9/1, 9/2, 9/3, 9/4, 9/5, 9/6, 10/1, 10/2, 10/3, 10/4, 10/5, 10/6, 11/1, 11/2, 12/1, 12/12, 12/13, 12/16, 18/1, 18/2, 18/3, 18/4, 19, 28 del, 30/1, 30/2, 30/3, 30/4, 30/5, 30/6, 30/7, 30/8, 30/9, 30/10, 30/11, 30/12, 30/13, 30/14, 30/15, 31/1, 31/2, 31/3, 31/4, 31/5, 31/6, 31/7, 31/8, 31/9, 31/10, 36/1, 36/2, 42/1, 42/2, 42/3, 42/4, 42/5, 45/1, 45/2, 45/3, 47/1, 47/2, 47/3, 47/4, 47/5, 52/1, 53/1 del, 53/9, 53/11, 53/12, 53/13, 53/14, 53/15, 54/1, 54/2, 54/4, 54/5, 60/4, 60/5, 61, 62, 63/1, 63/2, 65/1, 65/2, 67/1, 67/2, 67/3, 67/4, 69, 70/1, 70/2, 92/1, 92/2, 99/1, 99/3, 99/5, 104/1, 104/2, 105/1, 105/3, 105/4, 105/5, 106/1, 106/2, 106/3, 106/4, 106/5, 106/6, 107/2, 107/3, 108/1, 108/2, 117/3, 117/4, 120/1, 120/2, 121, 122, 134/1, 134/4, 135/1, 135/2, 135/4 del, 148/1, 148/2, 148/3, 148/5, 148/6, 148/7, 148/8, 148/9, 149/2, 149/3, 153/1, 153/2, 153/3, 154/1, 154/3, 154/4, 155/1, 155/2, 155/3, 155/4, 155/5, 161 del, 164/1, 164/2, 164/3, 164/4, 164/6, 164/7, 164/8, 164/9, 164/10, 164/11, 164/12, 166/1, 166/3, 173 del, 174/3, 174/4, 174/5, 174/6, 174/7, 174/8, 174/9, 174/10, 176/1, 176/2, 176/3, 176/4, 176/5, 176/6, 183/2, 183/3, 183/4, 1059/1, 1059/5, 1059/6, 1059/7, 1059/8, 1060/1, 1060/3, 1060/4, 1062, 1086/3, 1086/4, 1086/5, 1086/9, 1086/13, 1086/14, 1086/15, 1086/16, 1086/17, 1086/18, 1086/21, 1086/22, 1086/23, 1086/24, 1101/1 del, 1105/1, 1106 del, 1120 del, 1126 del, 1147/2, 1150, vse k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Lovrenc na Pohorju se prvič omenja v listini leta 1091, s katero je Engelbert I. Spanheimski benediktinskemu šentapavelskemu samostanu v Labotski dolini med drugim podaril tudi »neposeljeno pokrajino ob Radoljni« - lovrenško pokrajino.

Benediktinci so do tedaj neposeljeno pokrajino kolonizirali in ustanovili cerkveno središče. V 12. stoletju so na najvišji terasi podolja zgradili cerkev. Poznejšega nastanka je bližnja naselbina, ki je dobila ime po cerkvenem patronu sv. Lovrencu.

Od prvotnega jedra naselbine, današnjega Gornjega trga se je naselje v 14. stoletju razširilo na področje Spodnjega trga s cerkvijo sv. Križa. Leta 1222 je trg dobil omejene trške pravice.

Kraj je izrazita obcestna naselbina, sestavljena iz Zgornjega in Spodnjega trga. Na meji med obema trgoma stoji cerkev sv. Križa. Trg ima ohranjeno srednjeveško vrstno parcelacijo, s stavbnim fondom iz konca 18. oziroma 19. stoletja. Hiše so večinoma pritlične. Njihova glavna vrednost so kamnoseško obdelani portali in fasade ter mogočna nadstropna gospodarska poslopja, ki pričajo o bogati gospodarski in trgovski tradiciji kraja. Hišni fond je ambientalno in gabaritno uglašen.

Ker se teren trga polagoma dviga od Kurje vasi proti župnijski cerkvi, je enakomerno stopnjevanje naselbine pomembna urbanistična kvaliteta.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;

- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno-varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

2. LOVRENC NA POHORJU - Ambient cerkve sv. Lovrenca, EŠD 7941

a) Parc. št.: 1060/2, 1063, 1064, 1065/1, 1065/2, 1065/3, 1067/1 del, 1078/5, 1080, 1082/1, 1086/2, 1086/6, 1129/2, 1130/2 del, 1132 del, 1148/1, 1148/2, 1148/3 k.o. Lovrenc na Pohorju.

Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Ambient, ki ga sestavljajo cerkev sv. Lovrenca, župnišče, mežnarija, gospodarski poslopji in sušilnica sadja, ima izjemno lego na najvišjem delu trškega naselja. Ambient je nastajal od 15. do 19. stoletja.

Današnja cerkev sv. Lovrenca je plod mnogih prezidav in je danes baročnega videza (1765/66). Do leta 1864 se je ob njej nahajalo tudi pokopališče.

Zahodno od cerkve stoji nadstropno župnišče. Jedro stavbe je nastalo v prvi polovici ali sredi 16. stoletja, v baroku je bilo povečano in predelano leta 1870. Župnišče je 5 x 3 - osna stavba, krita s šotorasto opečno streho. V osrednji osi je kamnit pravokoten portal, okna obdajajo ušesaste obrobe.

Današnje župnišče od leta 1782 zaseda prostor starega opatijskega samostanskega dvora. Pritlična mežnarija kaže baročen videz. Stoji na mestu nekdanjega župnišča, ki je bilo v 17. stoletju še leseno. Cerkev, župnišče in mežnarija so bili nekoč obzidani, kar dokazuje ostanek zidu na jugozahodnem vogalu župnišča.

Obzidje je bilo odstranjeno leta 1868. Do leta 1896 je ambient vključeval tudi okrogel stolp ob župnišču (porušen 1930). V letih 1617 in 1627 naj bi stal tudi karnar s kapelo sv. Mihaela, o katerem pa danes ni več sledov. Del ambienta sta tudi sušilnica sadja in zidani gospodarski poslopji iz 19. stoletja.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;

- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;

- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;

- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno-varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;

- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;

- učno - demonstracijskemu delu;

- znanstveno - raziskovalnemu delu.

3. PUŠČAVA - Župnijsko središče, EŠD 6348

a) Parc. št.: *1, *2, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 1389/5, 1396/1 del, 1439/2 del, 1439/4, k.o. Rdeči Breg.

Parc. št.: *1, *2, *3, *4, 97/2, 97/3 del, 99, 101 del, 102, 103, 106, 107/1, 108/1 k.o. Kumen.

Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Ambient, ki ga sestavljajo cerkev sv. Marije, kapela sv. Ane, znamenje, župnišče s šolo in pripadajočim gospodarskim poslopijem, gostišče Kores in Koresova vila je izjemna celota v slikoviti soteski potoka Radoljne.

Puščava se kot Radomlje omenja že leta 1091, ko je postala šentpavelska last.

Cerkev sv. Marije je najpomembnejši prostorski poudarek Današnja cerkev sv. Lovrenca je plod mnogih prezidav in je danes baročnega videza (1765/66). Do leta 1864 se je ob njej nahajalo tudi pokopališče.

Zahodno od cerkve stoji nadstropno župnišče. Jedro stavbe je nastalo v prvi polovici ali sredi 16. stoletja, v baroku je bilo povečano in predelano leta 1870. Župnišče je 5 x 3 - osna stavba, krita s šotorasto opečno streho. V osrednji osi je kamnit pravokoten portal, okna obdajajo ušesaste obrobe.

Današnje župnišče od leta 1782 zaseda prostor starega opatijskega samostanskega dvora. Pritlična mežnarija kaže baročen videz. Stoji na mestu nekdanjega župnišča, ki je bilo v 17. stoletju še leseno. Cerkev, župnišče in mežnarija so bili nekoč obzidani, kar dokazuje ostanek zidu na jugozahodnem vogalu župnišča.

Obzidje je bilo odstranjeno leta 1868. Do leta 1896 je ambient vključeval tudi okrogel stolp ob župnišču (porušen 1930). V letih 1617 in 1627 naj bi stal tudi karner s kapelo sv. Mihaela, o katerem pa danes ni več sledov. Del ambienta sta tudi sušilnica sadja in zidani gospodarski poslopji iz 19. stoletja.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno-varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

3. PUŠČAVA - Župnijsko središče, EŠD 6348

a) Parc. št.: *1, *2, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 1389/5, 1396/1 del, 1439/2 del, 1439/4, k.o. Rdeči Breg. Parc. št.: *1, *2, *3, *4, 97/2, 97/3 del, 99, 101 del, 102, 103, 106, 107/1, 108/1 k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Ambient, ki ga sestavljajo cerkev sv. Marije, kapela sv. Ane, znamenje, župnišče s šolo in pripadajočim gospodarskim poslopljem, gostišče Kores in Koresova vila je izjemna celota v slikoviti soteski potoka Radoljne.

Puščava se kot Radomlje omenja že leta 1091, ko je postala šentpavelska last.

Cerkev sv. Marije je najpomembnejši prostorski poudarek ambienta in predstavlja vrhunec sakralne arhitekture 17. stoletja v Podravju. Prvotno gotsko kapelo so povečali in prezidali leta 1672. Kapela sv. Ane stoji na griču Oslica severno od cerkve. Zgrajena je bila sredi 17. stoletja in je baročno in historično predelana.

Kamnito stebrasto znamenje pri kapeli sv. Ane je nastalo po letu 1652.

Ambient dopolnjujejo izvirno ohranjene stavbe župnišča s šolo in gospodarskim poslopljem, Koresova vila ter nekoliko predelano gostišče Kores. Vsi objekti so iz 19. stoletja.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno-varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

4. člen

Za zgodovinske spomenike se razglasijo:

1. KUMEN - Partizanska bolnišnica Košuta, EŠD 6394

a) Parc. št.: 467/33 del k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Ob sedanji cesti Lovrenc - Pesek je bila poleti 1944 zgrajena partizanska bolnišnica Košuta, imenovana tudi Leto. Spadala je v sektor P2 pohorskih bolnišnic, vodil ga je dr. Zmago Slokan. Košuta je bila največja in najbolj urejena bolnišnica sektorja P2. Imela je kuhinjo, velik objekt za ranjence, v katerem je bila tudi operacijska soba in objekt za osebje. Septembra 1944 je bila zaradi nevarnosti za nekaj časa izpraznjena, potem pa spet naseljena. Delovala je do osvoboditve. Objekti bolnišnice več ne stojijo, vidni so le utrjeni vkopi bolnišničnih objektov. V bližini bolnišnice je bil leta 1974 postavljen spomenik.

c) Spomenik in vidne tlorisne vkope varujemo v njihovi avtentični pričevalnosti. Dovoljena je rekonstrukcija bolnišničnih objektov na mestu kjer so stali prej.

2. KUMEN - Spomenik boju Pohorske čete, EŠD 6390

a) Parc. št.: 467/34 k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) 17.09.1941 je I. pohorska četa izbojevala na Klopnem vrhu pomembno zmago. Dva voda čete sta odšla proti koči na Klopnem vrhu in tam naleteli na nemške vojake. Partizanske enote, pod vodstvom komandanta narodnega heroja Miha Pintarja - Toleda, so pregnale nemške vojake v beg v Lovrenc na Pohorju.

V boju je bil smrtno ranjen Franc Soklič - Brko. Zmaga I. pohorske čete na Klopnem vrhu sodi med najpomembnejše akcije štajerskih partizanov v letu 1941. V bližini nekdanje planinske kočje stoji spomenik v obliki piramide, grajen iz lomljenega kamna, z zvezdo na vrhu in vzdano spominsko ploščo. Spomenik je bil odkrit 23.08.1956.

c) Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti.

5. člen

Za umetnostnozgodovinske spomenike se razglasijo:

1. LOVRENC NA POHORJU - Cerkev sv. Križa, EŠD 3121

a) Parc. št.: 1147/2 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Podružnična cerkev sv. Križa stoji sredi trga in se prvič omenja leta 1381. Prvotna gotška stavba je nastala že pred omenjeno letnico, sedanja zgodnjebaročna izvira iz leta 1659.

Sestavljajo jo ladja, tristrano zaključen prezbitერი, zakristija in zvonik z laternasto streho. Zvonik je bil dozidan v začetku 18. stoletja, dostop na pevsko emporo 1867, večji del zakristije pa celo leta 1963. Notranjščina je obokana. Od cerkvene opreme velja omeniti veliki oltar s konca 17. ali začetka 18. stoletja. Oltarna slika sv. Florijana nosi signaturo J. Göriserja.

Sranska oltarja in prižnica sta najverjetneje delo Jožefa Holzingerja iz tretje četrtine 18. stoletja. Kip Križanega na zunanji steni prezbiterija pripisujejo konjiškemu mojstru Mihaelu Pogačniku.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plast spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;

- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

2. LOVRENC NA POHORJU - Cerkev sv. Lovrenca, EŠD 3119

a) Parc. št.: 1184/2 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Župnijska cerkev sv. Lovrenca stoji na najvišjem delu istoimenskega trškega naselja in se prvič omenja leta 1184. O romanski cerkvi iz prve polovice 12. stoletja ni ohranjenih podatkov, od njene gotske naslednice iz prve četrtine 15. stoletja pa je danes ohranjen le spodnji del zahodne in južne stene ladje ter del rebra v ostenju prezbiterija. V prvi polovici 16. stoletja so cerkvi dozidali zvonik. Sedanja stavba je iz leta 1766. Sestavljajo jo ladja, polkrožni prezbiterij, stranski nižji kapeli in zakristija. Fasade so baročne. V stene je vzdano več nagrobnikov iz prve polovice in srede 19. stoletja. Notranjščina je obokana. Bogata baročna oprema je iz šestdesetih let 18. stoletja - veliki oltar, dva oltarja ob slavoloku, oltar sv. Antona Padovinskega v severni kapeli, prižnica ter kipi na oratoriju so delo Jožefa Holzingerja. Oltar sv. Miklavža v južni kapeli je v prvi četrtini 18. stoletja izdelal Mihael Pogačnik. Sliki v stranskih oltarjih sta delo A. J. Lerchingerja. Notranjščina je bila na novo poslikana leta 1892.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

3. LOVRENC NA POHORJU – Cerkev sv. Radegunde, EŠD 3122

a) Parc. št.: 877/4 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Podružnična cerkev sv. Radegunde stoji južno od trškega jedra in je bila prvotno gotska. Njena sedanja podoba izvira iz prve polovice 18. stoletja. Leta 1868 so obokali prej ravno krito ladjo in prizidali zakristijo. Stavbno zasnovo tvorijo pravokotna ladja s triločno odprto vežo na dveh toskanskih stebrih, fasadni zvonik z zvonasto čebulasto streho in nekaj višji triosminko zaključen prezbiterij s pritlično zakristijo na severni strani. Notranjščina je obokana. Oltarja in orgelska omara so baročni. Od ostale opreme velja omeniti sliko v stranskem oltarju iz leta 1730, ki je delo graškega slikarja H.S.J. Grebitschitscherja in upodablja Štirinajst priprošnjikov v sili. Cerkev je še v prvi polovici 19. stoletja obdajalo obzidano pokopališče.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

4. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Gornji trg 16, EŠD 6351

a) Parc. št.: 155/3 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Enonadstropna, 5 x 3 - osna, prosto stoječa stavba iz prve polovice 19. stoletja s čopasto opečno streho tvori sestavni element trškega ambianta. V sredinsko os ulične fasade je umeščen kamnit, polkrožno zaključen glavni portal, ki ima bidermajersko oblikovane vratnice. Okna imajo v ometu narejene okvirje s poudarjenimi policami, ki jih v nadstropju dodatno členijo volutasti konzolni cofki in profilirana karnisa nad njimi. V zatrepih se nahajata po dve manjši okenski odprtini z dvema polkrožnima podstrešnima linama.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

5. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Gornji trg 31, EŠD 6352

a) Parc. št.: 18/2 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Podkleteno pritlično hišo z bidermajersko zunanjščino pokriva dvokapna opečna streha. Ulična fasada je sedemosna, s preprostim strešnim in talnim zidcem, ki ga krasi profiliran rob. V sredinsko os je umeščen kamnit portal z letnico 1834.

Dvokrilna okna, deljena na šest polj imajo v ometu narejene okenske obrobe (tudi kletna okna). V zatrepu se nahajajo tri okna in polkrožna podstrešna lina.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

6. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Gornji trg 32, EŠD 6353

a) Parc. št.: 164/10 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Prostostoječa, enonadstropna, 5 x 2 - osna, podkletena stavba z dvokapno opečno streho je dobro ohranjena predstavnica ambiciozne trške arhitekture iz prve polovice 19. stoletja z manjšimi predelavami. Sredinsko os ulične fasade s portalom poudarja plitvi rizalit, ki je v pritličju členjen z rustiko (enako vogali hiše). Kamniti portal pravokotne oblike s historičnimi vratnicami ima ob straneh prislonjeni dve kamniti bidermajerski klopi. V oseh levo od portala sta v kamnitih okvirjih urejena izložbeno okno in vhod v lokal. Vsa okna imajo v ometu narejene okvirje, v nadstropju tudi profilirane karnise.

V zatrepu so dodatno prisotna tri manjša okna. Na dvoriščni strani vodi v vežo kamnit portal s potlačeno polkrožnim zaključkom in temenikom, na katerem se nahaja monogram JK in letnica 1839.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

7. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Gornji trg 48, EŠD 6354

a) Parc. št.: 183/2 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Petosna, pritlična in podkletena stavba, krita z dvokapno opečno streho ima bogato historično fasado. Sredinsko os ulične fasade poudarja z rustiko členjen plitvi rizalit in vanj umeščen portal pravokotne oblike s historičnimi vratnicami in temenikom. Poleg rizalita členijo fasado še horizontalne fuge in »šivani robovi«. Okna členijo dekorativna volutasta čela, stranski pilastri in konzolni cofki.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

8. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Spodnji trg 2, EŠD 6355

a) Parc. št.: 47/2 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Nadstropna stavba z bidermajersko fasado in dvokapno opečno streho predstavlja ambicioznejše trško poslopje. Šestosna ulična fasada je v osrednjem rizalitu in pritličju členjena s horizontalnimi pasovi. Kamniti portal v osrednji osi s potlačeno polkrožnim zaključkom, kjer se nahaja temenik z napisom No 23 in letnico 1833, ima dvokrilne bidermajerske vratnice, ki so originalne. Dvokrilna nadstropna okna z nadsvetlobo imajo v ometu narejene okvirje, pritlična so opremljena z bidermajerskimi mrežami. Ostanke nasadil pričajo, da so imela vsa okna nekdanj naoknice. Talni zidec in frčade so bili urejeni naknadno.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;

- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

9. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Spodnji trg 8, EŠD 6356

a) Parc. št.: 53/12 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Enonadstropna, 7 x 3 - osna, podkletena stavba z dvokapno opečno streho je značilna predstavnica trške hiše iz prve polovice 19. stoletja. Pritličje ulične fasade členijo horizontalni pasovi. V njeno sredinsko os je umeščen kamniti portal polkrožne oblike s temenikom in lesenimi bidermajerskimi vratnicami.

Vsa okna so dvojna, dvokrilna, deljena na šest polj.

V nadstropju imajo v ometu narejene okvirje. Pritlična okna so deloma opremljena z empirskimi mrežami. V zatrepih so dodatno prisotna tri manjša okna z dvema ovalnima linama.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

10. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Spodnji trg 16, EŠD 6357

a) Parc. št.: 60/5 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Prostostoječa, enonadstropna, 6 x 3 - osna, podkletena stavba je s svojo maso optično izstopajoči člen trga. Pokriva jo čopasta opečna streha. Fasado členijo bidermajerski in historični motivi. Okna v nadstropju obdajajo historične konzolaste obrobe, rombi v parapetu in uokvirjena polja nad njimi. Pritlična okna so opremljena z bidermajerskimi mrežami. Kamniti portal, ki se nahaja v četrti osi, ima v temeniku inicialke MS in NO 43 ter letnico 1826. Na dvoriščni fasadi so v nadstropju štirje zazidani arkadni loki. V svoji notranjščini ima hiša značilno simetrično razdelitev.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

11. LOVRENC NA POHORJU – Hiša Spodnji trg 18, EŠD 6358

a) Parc. št.: 60/4 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Enonadstropna stavba s kolarnico predstavlja nekdanje gospodarsko poslopje hiše št. 16. Pokriva jo dvokapna opečna streha. V pritlični etaži so obokani hlevski prostori, v nadstropju je urejen lesen zunanji hodnik. Na delu nekdanjega dvorišča, ki pripada hiši št. 16/a stoji vodnjak s kamnitim baročnim vencem.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

12. LOVRENC NA POHORJU – Kip sv. Miklavža, EŠD 6368

a) Parc. št.: 1147/1 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Ob cesti sredi trga stoji figuralno znamenje, ki ga sestavljata podstavek in na njem kamnit kip sv. Miklavža, zaščitnika splavarjev, v naravni velikosti. Svetnik je upodobljen kot škof s knjigo, jabolki in škofovsko palico. Na podstavku je letnica 1824 in napis 17 IM 54. Kipa je delo baročnega kiparja Jožefa Strauba. Znamenje je pokrito s pločevinasto baldahinasto strešico. Znamenje so postavili tržani, ki so se v 18. stoletju preživljali s splavljenjem lesa po Dravi. Do leta 1928 je stalo sredi ceste (le-ta je zavijala okoli njega).

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitnih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

13. LOVRENC NA POHORJU – Pokopališka kapela, EŠD 3123

a) Parc. št.: 1078/4 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 :1000.

b) Neoromanska kapela pravokotnega tlorisa ima polkrožno zaključeno apsido. Nad fasado je zvonik. Kapela ima opečno kritino, apsida in zvonik pa pločevinasto. Pred vhodom v kapelo je obokana lopa. V kapelo vodi kamnit portal z letnico 1882. Postaviti jo je dala vdova Katarina Karlatic. Fasade členijo polkrožna okna in ornamentalni venčni zidec. Apsido členijo pilastri z

jonskimi kapiteli in pod streho napis »Ignatz u. Katarina Karlatetz«. V notranjosti je oltar Marije sedem žalosti.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

14. KUMEN – Kapela sv. Ane, EŠD 3158

a) Parc. št.: *1 k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kapela stoji na griču Oslica severno od puščavske cerkve in je sestavni del njenega širšega ambienta. Zgrajena je bila leta 1659, njena današnja podoba pa je deloma baročna (prva polovica 18. stoletja), deloma historicistična (okoli leta 1875).

Kapela je pravokotnega tlorisa s polkrožnim zaključkom.

Odperta vhodna veža s široko ločno odprtino je plitvo križno obokana. Nad njo se dviga s skodlami krit strešni stolpič.

Notranjščina je preprosta, njen apsidalni del je obokan. Od opreme sta vredna omembe baročni oltar iz srede 18. stoletja (blizu delavnici F. K. Reissa) in baročni kovinski lesteneč iz istega časa.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

15. KUMEN – Trjenkova kapelica, EŠD 19920

a) Parc. št.: 283 del k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kapelica ima polkrožno apsidno, krita je s skodlami. Fasado členi portal, trikotni zaključek in zvonik nad njim. Spominsko kapelo je dal postaviti Štefan Vicman leta 1848 v spomin na sina Gašperja, ki se ni vrnil iz ogrske vojne - kar razberemo v napisu nad portalom. Nad napisom je freska sv. Cirila in Metoda. V notranjosti je nad oltarjem freska Jeruzalema.

Kapelica stoji med štirimi lipami, ki so bile posajene v času postavitve kapele.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v

meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

16. KUMEN – Znamenje pri kapeli sv. Ane, EŠD 10517

a) Parc. št.: 103 k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kamnito stebarno znamenje je nastalo na poti proti Fali po letu 1652 in ima posnete žive robove. Stoji na konvexno profilirani bazi, ta pa kockastem podstavku. Hišica ima plitve, polkrožno zaključene niše na vseh štirih straneh. Pokriva jo piramidasta strešica. Znamenje je del skupine znamenj, ki stojijo med Puščavo in Falo (vsa so nastala po letu 1652). Postaviti sta jih dala šentpavelski opat Pavel Memminger oziroma grad Fala. Med ljudmi veljajo za kužna znamenja, čeprav o povezavi s kugo ni potrditve.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

17. PUŠČAVA – Cerkev sv. Marije, EŠD 3156

a) Parc. št.: *1 k.o. Rdeči Breg. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Puščavska cerkev sv. Marije predstavlja vrhunec sakralne arhitekture 17. stoletja v Podravju in je eden najpomembnejših spomenikov poznorenesančne oz. zgodnjebaročne umetnosti na Slovenskem. Prvotno kapelo sv. Štefana je leta 1627 zamenjala manjša cerkev sv. Trojice in Device Marije - postaviti jo je dal šentpavelski opat Hieronim Marchstaller. To cerkev so že leta 1672 na novo pozidali, pri čemer je od prejšnje cerkve ohranjen le zvonik. Cerkev je dal zgraditi šentpavelski opat Filip Rottenhaeusler. Današnja cerkev stoji na pomolu, ki ga obteka Radoljna. V steni apside je vzdana plošča z napisom in letnico MDCXXVII.

Stavbo sestavljajo visok ladijski del, polkrožna apsida, polkrožno zaključena kapela na južni strani in pravokotni prizidek s kapelo in zakristijo na severni strani. Med apsidno in južno kapelo stoji zvonik.

Cerkvena notranjščina je triladijska z dvema kapelama in polkrožno zaključenim prezbiterijem (trilistni zaključek). Gre za poznorenesančno triladijsko baziliko, ki kaže severnjaško predelano italijansko zasnovano. Višja srednja ladja ima nad stranskima ladjama empore, ki so bile obokane v 18. stoletju.

Notranjščina je obokana. Zelo kvalitetno cerkveno opremo tvorijo oltarji in prižnica verjetno iz zadnje četrtine 17. stoletja.

Glavni zlati oltar Matere sega v tri nadstropja (tretja četrtina 17. stoletja). Tabernakelj in menza oltarja sta iz 18. stoletja in sta delo Krištofa Rudolpha, skupino z Bogom Očetom je ustvaril Jožef Straub (50-ta leta 18. stoletja). Oltarja v kapelah s 4 kipi sta po obliki edinstvena v slovenskem prostoru. Slavoločna oltarja sta mlajša in sta delo J. Holzingerja. Prižnica je ena izmed redkih ohranjenih prižnic 17. stoletja pri nas.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih ter ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v plasti spomenika, razen pooblaščenim osebam, s predhodnim pisnim soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine;

- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, gabarite stavb, arhitekturne člene - razen vzdrževalnih posegov;

- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi dosedanje namembnosti, ter ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot;

- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugih medijih;

- učno - demonstracijskemu delu;

- znanstveno - raziskovalnemu delu.

18. ČINŽAT – Kormanovo znamenje, EŠD 6369

a) Parc. št.: 434/2 k.o. Činžat. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kamnito stebrno znamenje, ki je nastalo na poti proti Fali po letu 1652 ima posnete robove in stoji na profilirani bazi.

Členijo ga plitve polkrožno zaključene niše. Znamenje je del skupine znamenj, ki stojijo med Puščavo in Falo in so nastala po letu 1652. Postaviti sta jih dala šentpavelski opat Pavel Memminger oziroma grad Fala. Med ljudmi veljajo za kužna znamenja, čeprav o povezavi s kugo ni potrditve.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;

- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;

- učno - demonstracijskemu delu,

- znanstveno - raziskovalnemu delu.

19. ČINŽAT – Znamenje Štučev križ, EŠD 6364

a) Parc. št.: 252 k.o. Činžat. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Znamenje stoji na gomili. Slopasto znamenje kvadratnega tlorisa členijo niše na vseh štirih straneh - v nišah so naslikani prizori Križanja, Marije z Jezusom, sv. Izidor in sv. Rok. Poslikava je iz 19. stoletja. V spodnjem delu je znamenje nekoliko ožje. Strešica je iz deščic, prvotno je bila krita s šintli. Postavljeno je bilo v spomin na kugo leta 1669. Okoli znamenja je ograjen vrtiček.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;

- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;

- učno - demonstracijskemu delu;

- znanstven - raziskovalnemu delu.

20. RUTA – Krajcvirtovo znamenje, EŠD 19930

a) Parc. št.: 294/2 del k.o. Ruta. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Zidano znamenje pravokotnega tlorisa ima tri globoke niše, v katerih stojijo kipi. V največji osrednji niši je kamnita plastika Jezusa, v manjših sta kipa sv. Frančiška Ksaverja in sv. Jožefa.

Ob straneh sta plitvi pravokotni niši. Na zadnji strani so tri plitve niše - podobe v njih niso več ohranjene. Pokrito je z opečno piramidasto streho. Znamenje je bilo postavljeno leta 1652 in obnovljeno leta 1907. Stoji nad izlivom Radoljne v Dravo.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

21. RUTA – Znamenje, EŠD 10518

a) Parc. št.: 254 k.o. Ruta. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kamnito stebrno znamenje je nastalo na poti proti Fali po letu 1652 in ima polkrožno zaključene niše. Zaključuje ga strešica s križem. Na sprednji strani je pod nišo v poglobljenem kvadratu letnica 1652 in črke CLM. Znamenje je del skupine znamenj, ki stojijo med Puščavo in Falo in so nastala po letu 1652. Postaviti sta jih dala šentpavelski opat Pavel Memminger oziroma grad Fala. Med ljudmi veljajo za kužna znamenja, čeprav o povezavi s kugo ni potrditve.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

22. RUTA – Znamenje pri pokopališču, EŠD 10516

a) Parc. št.: 218 k.o. Ruta. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Kamnito stebrno znamenje je nastalo na poti proti Fali po letu 1652 in ima tri plitvo polkrožno zaključene niše, osrednja je poglobljena, z motivom Križanega. Zaključuje ga strešica s križem. Znamenje je del skupine znamenj, ki stojijo med Puščavo in Falo in so nastala po letu 1652. Postaviti sta jih dala šentpavelski opat Pavel Memminger oziroma grad Fala. Med ljudmi veljajo za kužna znamenja, čeprav povezavi s kugo ni potrditve.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

6. člen

Za etnološke spomenike se razglasijo:

1. LOVRENC NA POHORJU – Domačija Ladejenk, Puša 36, EŠD 415

a) Parc. št.: 236/1, 236/4 del, 238/5, 238/6, 246/1, 246/2, 249, 252, 1103 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Izjemen domačijski kompleks ob robu strnjene vasi sestavljajo pritlična, delno podkletena kmečka hiša, nadstropno gospodarsko poslopje in kozolec - toplar.

Hiša je oblikovana kot lesen prizemen objekt podolžnega tlorisa, z visoko, kamnito obokano kletjo pod delom stavbe.

Pokriva jo monumentalna čopasta, skodlasta streha s širokimi napušči. Konstrukcija lesenega dela hiše je tradicionalna - tesana bruna s konzolnimi vogalnimi zvezami. Starejši del hiše je dokazano dimničnega porekla, mlajši, podkleteni del, pa je oblikovan v baročni tradiciji - kvadratna okna vrezana v brune, okvirjena s širokimi lesenimi okvirji ter opremljena z likovno oblikovanimi kovanimi mrežami. Čelno fasado v nadstropju odpira gank, ki se delno nadaljuje na vzdolžno fasado, kjer ga pokriva širok strešni napušč. Tloris pritličja je značilen, z osrednjo prehodno vežo in štirimi bivalnimi prostori.

Podstrešje ima funkcijo kašče.

Gospodarsko poslopje predstavlja tipično kmečko zgradbo, s kamnito zidanim hlevom v pritličju ter lesenim skednjem v nadstropju. Pokriva ga visoka dvokapnica, delno krita z opeko, delno še s skodlami. Kozolec - toplar je manj značilna stavba tega dela Pohorja. Oblikuje ga troje parov oken in visoka, z opeko pokrita streha.

Vse stavbe so nedatirane. Hišo, ki je najstarejša, nekateri viri postavljajo v 17. in začetek 18. stoletja; gospodarsko poslopje je mlajše, verjetno iz druge polovice 18. ali iz začetka 19. stoletja ter kozolec, ki je bil na sedanje mesto prinesen od drugod v 60. letih 20. stoletja.

Domačija je zaradi izredno kvalitetnih in avtentično ohranjenih stavb izviren materialni dokument bivalne kulture in stavbne zgodovine.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

2. LOVRENC NA POHORJU – Gasnerjeva hiša, Mariborska cesta 98, EŠD 26851

a) Parc. št.: 595/3 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) V zaselku Kurja vas stoji ob cesti nadstropna, zidana, delno podkletena hiša, z visoko opečno dvokapnico, ki jo zaključuje konkaven podstrešni zidec. Stavba ni datirana, vendar jo zaradi stilnih značilnosti lahko uvrščamo v prvo polovico 19. stoletja.

Danes večstanovanjska hiša je bila nekoč pomembna gostilna, s kegljiščem in večjim mlinom v hiši. Pritličje je v celoti obokano (kape z oprogami ter banje s sosvodnicami), v nadstropju sta obokana le hodnik in stopnišče. Stavbo odlikuje prepoznaven tloris, členjene fasade ter delno ohranjeno originalno stavbno pohištvo. Glavni portal je kamnit, pravokotno zaključen, z lesenimi originalnimi vratnicami. V oknih dela pritličja so se ohranile ravne kovane mreže, položene v karo.

Veža v pritličju ima primarni kamniti tlak, originalna so tudi stopnišča med etažami.

Objekt je kvaliteten arhitekturni spomenik in pomemben poudarek v zaselku, nastalem v 19. stoletju iz močne železarske in kovaške tradicije.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih,

likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;

- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod;
- vse neustrezne posege na objektih je potrebno v skladu s kulturno varstvenimi smernicami sanirati v izvorno stanje.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

3. LOVRENC NA POHORJU – Kiefferjeva vila, Kovaška cesta 98, 102, EŠD 27009

a) Parc. št.: 626, 628/2, 630/1, 630/4, 630/5, 630/6, 632, 633 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Pritlična zidana hiša z visoko čopasto dvokapnico stoji sredi vrta, izven jedra naselja, ob potoku Radolnji. Do pred druge svetovne vojne je sestavljala kompleks s sosednjo tovarno kos in srpov, lastnika Friderika Kiefferja, ki jo je za svoje domovanje v začetku 20. stoletja tudi zgradil.

Vila je mogočna, 3 x 7 - osna, delno podkletena stavba, z vrsto arhitekturnih značilnosti svojega obdobja. Streho, ki je še delno pokrita s starejšo eternitno kritino, na vhodni fasadi odpirajo tri originalne frčade, z lesenimi, dekorativnimi poudarki.

Stavbo oblikujejo večje okenske odprtine z gladkimi obrobami ter lesen vhodni portal v osrednji osi glavne fasade.

Ohranjeno je originalno stavbno pohištvo, leseno notranje stopnišče, leseni podi in lončene peči. Na zadnji fasadi so izvedeni neprimerni sekundarni prizidki.

Vila ima velik pomen tudi zaradi svojega specifičnega tlorisa ter ohranjene opreme, ki je pripadala prvim lastnikom.

Ob robu dvorišča se je ohranilo manjše gospodarsko poslopje ter vodnjak.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod;
- vse neustrezne posege na objektih je potrebno v skladu s kulturno varstvenimi smernicami sanirati v izvorno stanje.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

4. LOVRENC NA POHORJU – Lešnikova vila, Vozniška pot 1, EŠD 26848

a) Parc. št.: 77/2 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Ob glavni cesti v naselje stoji v okviru nekdanje širše posesti lovrenškega industrialca, lesnega trgovca in lastnika žag, Avgusta Lešnika, ograjen kompleks enonadstropne stanovanjske vile, manjše gospodarske stavbe in ostankov parkovne zasaditve. Vilo, ki je danes razdeljena v tri ločene bivalne enote, je prvotni lastnik zgradil v svoje stanovanjsko - poslovne namene.

Vila je nadstropna, delno podkletena zidana stavba, pokrita z dvokapno opečno streho. Odlikuje jo izrazita fasadna profilacija, s poudarjenimi okenskimi obrobami, šivanimi robovi, mejnimi zidci ter lesenimi okrasnimi stolpički pod strešnim napuščem. Kamnit, pravokotno zaključen vhodni portal z originalnimi lesenimi vratnicami ima izpisano letnico gradnje 1905. Fasade poudarjata tudi vhodna lopa z balustradami na glavni fasadi ter zastekljena veranda na stranski fasadi. Notranjščina stavbe ima izvirno ohranjeno tlorisno zasnovo, z originalnim stopniščem in kovano ograjo. Ohranjena je tudi večina notranjega, ambiciozno oblikovanega stavbnega pohištva, medtem ko je velik del prvotnih oken že obnovljenih.

Na dvorišču stoji vzporedno s hišo nizko, podolžno, nekoliko posodobljeno gospodarsko poslopje, nekdanja pralnica. Sredi dvorišča je vodnjak, od koder so imeli prvi lastniki napeljan vodovod v hišo in v pralnico.

Vila je pomemben arhitekturni spomenik ter kot dom Avgusta Lešnika pomnik začetkov razvoja lesne industrije kraja. Po njegovi zaslugi je bil Lovrenc tudi prvi kraj na Štajerskem, ki je že leta 1901 dobil električno razsvetljavo.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod;
- vse neustrezne posege na objektih je potrebno v skladu s kulturno varstvenimi smernicami sanirati v izvirno stanje.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

5. LOVRENC NA POHORJU – Sadonikova hiša, Spodnji trg 42, EŠD 26850

a) Parc. št.: 85/2 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Na izpostavljeni legi strnjenege roba vasi se je v okviru kmečke domačije ohranila zidana, vrhkletna kmečka hiša. Na kamnitem, ušesasto oblikovanem vhodnem portalu je letnica 1532, čeprav arhitekturne značilnosti objekta kažejo na mlajše obdobje njenega nastanka, najverjetneje 18. stoletje.

Hiša je pritlična, 3 x 6 - osna, iz kamna zidana stavba, pokrita z visoko opečno dvokapnico. Fasado členijo talni in mejni zidec ter konkavni podstrešni venec. Dvodelna, dvokrilna okna so iz 19. stoletja. Deljena so v šest polj, opremljena z kovanimi mrežami in lesenimi polkni. Okenske odprtine obrobajo večje plitke niše. Na enem od kletnih oken se je ohranila starejša, kovana baročna mreža, najverjetneje v preteklosti prenesena s stanovanjskega dela. Notranjščina je tlorisno ohranjena; kleti in pritličje so obokani, pri čemer prevladujejo banjasti oboki s sosvodnicami.

Hiša je pomemben arhitekturni in etnološki spomenik, z izvirnim pričevalnim značajem. Datacija na portalu je izpisana z nestilno pisavo obdobja, ki ga izpričuje, zato sklepamo, da je bila skupaj s portalom izdelana kasneje in označuje neko stanje na istem mestu iz preteklosti.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod;
- vse neustrezne posege na objektih je potrebno v skladu s kulturno varstvenimi smernicami sanirati v izvirno stanje.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

6. LOVRENC NA POHORJU – Stara šola, Šolska ulica 6, EŠD 24979

a) Parc. št.: 135/1, 135/2, 135/4 k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) Ob robu trškega jedra se je ohranila dominantna, nadstropna vrhkletna šolska zgradba iz leta 1897, z novejšim pritličnim šolskim poslopjem na dvoriščni starani. Pokriva jo šotorasta opečna streha. Fasade so skladne, poudarjene z velikimi okenskimi odprtini, ki jih dopolnjujejo profilirane obrobe ter izoblikovani talni, mejni in podstrešni zidec.

Šola ima ohranjeno tipično prostorsko zasnovano, s prvotnimi stopnišči, hodniki in učilnicami. Tudi notranje stavbno pohištvo se je ohranilo.

Nedavno obnovljena stavba ohranja tudi svojo osnovno funkcijo ter je kot značilen akcent v naselju pomemben kulturnozgodovinski spomenik.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

7. LOVRENC NA POHORJU – Župnijska pajštva, Benediktinska pot, EŠD 6374

a) Parc. št.: 1132 del k.o. Lovrenc na Pohorju. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 1000.

b) V okviru župnijskega gospodarstva se je ohranila večja sušilnica za sadje, pravokotnega tlorisa, prekrita z dvokapno opečno streho. Stavba ima lesen vhodni del ter iz kamna zidan predel za sušenje, kjer se nahajajo trije pari lesenih predalov - der, premikajočih se na lesenih valjih. Pod derami je obokana peč, ki se kuri z zunanje strani. Sušilnica nima dimnika, dim prihaja na prosto na obeh straneh kurišča, preko dimnih lin.

Stavba ni datirana, verjetno pa je bila postavljena že v drugi polovici 19. stoletja. Je avtentično obnovljena in v funkciji.

Pajštva ima značaj edinstvenega etnološkega spomenika, z izvirno dejavnostjo. Vedno so jo namreč koristili vsi vaščani in okoliški kmetje, ki niso imeli lastnih sušilnic. Enako se uporablja še danes.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;

- znanstveno - raziskovalnemu delu.

8. KUMEN – Koresova vila, Kumen 2, EŠD 26873

a) Parc. št.: *2 k.o. Kumen. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Zidana, ob breg prislonjena vrhkletna hiša, ki spada h kompleksu gostišča Kores, je svoje ime pridobila zaradi poudarjene zunanje podobe v sicer kmečkem okolju. Oblikuje jo bogata fasadna profilacija ter originalno ohranjeno stavbno pohištvo. Ohranjena je tudi specifična tlorisna delitev, ki kaže na nekdanjo turistično namembnost objekta v okviru sosednjega gostišča, kjer so bile sobe v pritličju in na podstrešju namenjene gostom. V obokanem kletnem delu je bila še pred drugo svetovno vojno prodajalna mesnice, klet za gostilno ter ledenica.

Stavba, ki je iz druge polovice 19. stoletja, je izjemno pomembna zaradi originalnih tlorisov, izvirnega stavbnega pohištva in okovja ter posameznih arhitekturnih detajlov. Objekt je namesto opeke začasno pokrit s salonitno kritino, neustrezno pa je tudi novo okno v čelnem zatrepu.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

9. RDEČI BREG – Kapusova hiša, Rdeči breg 12, EŠD 21250

a) Parc. št.: *38/1 del k.o. Rdeči Breg. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) V sklopu kmečke domačije se je v izvorni obliki ohranila le mogočna stanovanjska hiša, podolžnega tlorisa, s strmo streho širokih napuščev, nekoč pokrito s škodlami (sedaj salonit).

Locirana je ob hrib tako, da je zadnja podolžna fasada pritlična, sprednji, vhodni del pa vrhkleten. Do vhoda vodi zidano enostransko stopnišče - šos. Bivalni del hiše je lesen cimper, le kuhinja in kletna etaža sta zidani iz kamna.

Tlorisna razporeditev in arhitekturne značilnosti opredeljujejo sicer nedatirano stavbo kot značilen pohorski tip s črno kuhinjo, prevladujoč v 19. stoletju. Že pred drugo svetovno vojno so črno kuhinjo predelali, izvedli traverzne oboke ter zazidali mogočen štedilnik, ki se je ohranil do danes.

Hišo odlikuje neokrnjen tloris, originalno stavbno pohištvo ter leseni, ambiciozno izdelani stropovi v vseh prostorih. V nekdanji bivalni »hišji« je iz obdobja črne kuhinje ohranjena pristna oprema in stara, kupolasto oblikovana krušna peč.

Dobro vzdrževan objekt je izjemno pomemben spomenik kmečkega stavbarstva in kmečke bivalne kulture na Pohorju.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;

- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

10. RECENJAK – Domačija Kogler, Recenjok 10, EŠD 17536

a) Parc. št.: 339/2, 339/5, 349, 351, 352, 353 del, 356, 357, 360/2, 361, 362, 363, 364/1, 364/2, 364/3, 364/4, 364/5, 365 k.o. Recenjok. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Samotna kmečka domačija zavzema dominantno lego na severovzhodnem pobočju Recenjaka, tik nad lovrenško kotlino.

Sestavljajo jo zidana stanovanjska hiša, obsežno, delno leseno, delno zidano gospodarsko poslopje, cimprana, podkletena koč, zidana kovačija ter lesena drvarnica za hišo. Izjemen ambient dopolnjujejo številne lipe zasajene med objekti ter dva vodnjaka na dvorišču pred hišo. Na enem od vodnjakov je v ometu izpisana letnica 1901. V gozdu se ob poti proti domačiji nahaja manjša zidana kapelica z napisom in letnico gradnje 1905.

Stanovanjska hiša je zidana, pritlična, delno podkletena stavba, v osnovi iz 19. stoletja ter prenovljena leta 1956, kar izpričuje letnica na portalu. Odlikujejo jo tipična tlorisna razporeditev in tradicionalna zunanjščina z ambicioznejšo fasadno profilacijo, ki jo predstavljajo dekorativno oblikovane okenske obrobe in šivani robovi. Streha je visoka dvokapnica, krita s salonitom; prvotna kritina so bile skodle.

Gospodarsko poslopje je locirano ob hrib tako, da nudi z glavne fasade podobo nadstropne stavbe, z zidanim pritličjem, kjer so hlevi ter leseno nadgradnjo, kjer je senik. Dovoz do senika je tradicionalen, s stranske fasade po t. i. mostu. Dvokapna streha je prekrita z eternitom, ki je nadomestil prvotne skodle. Manjša vrhkletna koč, ki stoji ob robu dvorišča, ima kamnito, banjasto obokano klet ter lesen zgornji del, čez katerega nad kletnim vhomom po celotni dolžini poteka lesen gank. Zadnja stran objekta ima sekundarni opečni prizidek.

Streha je dvokapnica s širokim napuščem, ki prekriva gank.

Prvotne skodle je nadomestila salonitna kritina. Bivalni del koč, ki je bila zgrajena verjetno v preužitkarske namene, kaže na dimnično poreklo stavbe.

Domačija premore tudi svojo lastno, staro kovačijo, ki se nahaja v zidani, vendar gabaritno precej predelani stavbi z opečno streho. Kovaška delavnica ima v celoti ohranjeno opremo in orodja.

Domačija je primer izjemno usklajenega kompleksa kmečkih stavb v naravnem ambientu, oplemenitenem z nasadom lip.

Objekti v osnovi izhajajo s konca 18. in začetka 19. stoletja, vendar so v prvi polovici 20. stoletja doživeli temeljitejše obnove in predelave, pri čemer so ohranili izvirne substance, talne zasnove in arhitekturne detajle. Domačija je tudi pomemben materialni vir za proučevanje kulturne zgodovine ter zlasti bivalne kulture kmetij severnega dela Pohorja.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustreznih rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

11. PUŠČAVA – Župnišče s šolo, Puščava 3, 4, EŠD 26872

a) Parc. št.: *2 del k.o. Rdeči Breg. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Mogočna trietažna zidana stavba stoji ob ozkem prehodu regionalne ceste. Z obeh cestnih fasad ima ločena, rahlo poudarjena glavna vhoda v dve vsebinsko različni enoti - v župnišče in v nekdanjo šolo. Objekt so zgradili proti koncu 19. stoletja in je ohranil vrsto izvirnih arhitekturnih posebnosti takratnega časa. V prvi etaži obeh delov se nad nivojem cestišča nahajajo obokani kletni prostori z zunanjimi okenskimi linami. Šolski trakt ima prepoznaven, tradicionalen tloris - v prvem in drugem nadstropju po en velik razred ter spremljajoči prostori, predvsem nekdanja učiteljska stanovanja. Razred v prvem nadstropju ima obokan strop. Na zadnji, neizpostavljeni fasadi se nahaja sekundarni prizidek s šolskimi sanitarijami. Župnišče pa

zaznamuje netipična tlorisna razporeditev, z vrsto bolj ali manj povezanih prostorov, pri čemer je pomembna izvrstna ohranjenost stavbnega pohištva in elementov bivalne kulture preteklega obdobja. V obeh delih povezujeta etaže osrednji, originalni stopnišči. Objekt nima ohranjene bistvene fasadne profilacije, pokriva ga enotna šotorasta streha z novejšo opečno kritino. Ker v šoli že vrsto let ni pouka, je del nje namenjen le stanovanjski funkciji.

Stavba je pomemben kulturnozgodovinski spomenik in ob znani romarski cerkvi izjemen poudarek župnijskega središča.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

12. RUTA – Domačija Korman, Ruta 3, EŠD 635

a) Parc. št.: *15/1, *15/3, 140 del, 158, 161, 162/1, 162/2, 162/3, 163, 164/1 del, 165/1, 165/2 k.o. Ruta. Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na kopiji katastrskega načrta v merilu 1 : 2880.

b) Večjo domačijo sestavljajo pritlična stanovanjska hiša, mogočno, nadstropno gospodarsko poslopje, dva manjša gospodarska objekta in kozolec - toplar. Skupina objektov je razporejena v krogu okoli dvorišča, nekoliko umaknjen je le kozolec. Stanovanjska hiša je zidana, podkletena stavba, krita s strmo dvokapnico. Poudarjena je z osrednjim triosnim rizalitom, ki ima trikotni čelni zaključek. Portal je pravokoten, poudarjen s pilastri in dekorativno oblikovano preklado. Nad portalom v trikotnem čelu je svetlobna lina. Podstrešni zidec je profiliran.

Tradicionalno prostorsko razporeditev odlikujejo delno obokani prostori, ohranjeno stavbno pohištvo in originalna oprema.

Večje, zidano, v nadstropju leseno gospodarsko poslopje je oblikovano na L. Izvedba poslopja je tradicionalna - hlevi v pritličju, senik z gankom v nadstropju; izredno zanimivi so posamezni oblikovani detajli (okna, vrata, portali). Ob stavbi se razprostira obsežen vrt, z nekoč izjemno urejenimi gredami, obdanimi z nizko pušpanovo mejo. Na dvorišču se nahaja še dvoje manjših, zidanih gospodarskih stavb, ki se oblikovno skladajo z objekti na domačiji. Izven obstoječe gruče stoji ob poti do domačije ambiciozno zgrajen dvojni kozolec, z zidanimi stebri in visoko štirikapno streho. Vse stavbe so krite s klasično opeko. Gre za tip bogate pohorske domačije kmečko - obrtniškega značaja iz druge polovice 19. stoletja, kjer so se razen s kmetijstvom ukvarjali še z izdelavo opeke, kar se odraža na ambiciozno zasnovanem stavbnem fondu.

c) Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomeniku;
- posebno varovanje zunanosti objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturno – varstvenim soglasjem odobri pristojni zavod.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnozgodovinskih in krajinskih vrednot ter ustrezni rabi;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- predstavitvi kulturnih vrednot spomenika in situ, tisku in drugim medijem;
- učno - demonstracijskemu delu;

- znanstveno - raziskovalnemu delu.

7. člen

Za funkcijo spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišče in vplivno območje, so potrebni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje zavoda.

8. člen

Meje spomenikov so vrisane na digitalnem zemljiško katastrskem načrtu v merilih 1 : 1000 in 1 : 2880 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000. Izvirnika načrtov, ki sta sestavni del tega odloka, hranita Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor in Občina Lovrenc na Pohorju.

9. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektor Republike Slovenije za področje kulturne dediščine.

10. člen

Z dnem veljavnosti odloka preneha veljati Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Maribor – Ruše (MUV št. 1/87), za območje občine Lovrenc na Pohorju.

11. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku.

Številka: 074-0002/2009

Datum: 21. maj 2009

Župan

Občine Lovrenc na Pohorju

Franc Ladinek, dipl. ekon., s. r.
